

Kapitel 16

Årets största telekommässa gick av stapeln i London. Alex hade just avslutat ännu ett bejublat föredrag kryddat med svävande visioner om fantasifulla produkter och branta kursstegringar, när han fick syn på honom. Mats var den ende i publiken som inte applåderade.

Den ena halvan av det som en gång i tiden utgjorde den då nyinstiftade marknadsavdelningen där Alex karriär inleddes hade lagt på sig ytterligare kilon. Tydligen fanns det plats för dem under det spända skinnet, hur det nu var möjligt.

Han svettades ymnigt och påminde mest av allt om en gris i kavaj. Den ständiga solbrännan hade bleknat, det päronformade ansiktet svullnat. Han hade åldrats i en rasande takt vilket noterades med stor förnöjsamhet.

Ful som stryk, tänkte Alex.

Mats ställde sig alldeles nära och log slugt, böjde sin feta nacke bakåt och flåsade tungt. En frän odör tvingade sig ner i luftrören.

På rent jävelskap, tänkte Alex.

”Vår verksamhet drog in stora belopp och skapade många arbetstillfällen... och så plötsligt, som en blixtnär från klar himmel, togs allt ifrån oss. Områdeschefen var *så här* nära ett nervsammanbrott när han påstod att vi var förrådda”, sa Mats och måttade sju-åtta millimeter mellan tumme och pekfinger.

Idiot, tänkte Alex.

”Du visade inga överdrivna ambitioner när vi jobbade under samma tak. Ändå står du här, en stjärna i vardande inom en av Sveriges största företagskoncerner. Märkligt vad livet är fullt av överraskningar.”

Ironin stack till. Alex skruvade på sig. Irriterad över att behöva spilla sin tid på en självgod nolla, resistent mot all självkritik. Mats vägde orden en kort sekund innan han preciserade sig.

”Project Falcon, du minns det va? Det märkliga var att när marknadsavdelningen lades ner, och jag blev av med mitt jobb, nämndes ingenting om det projektet. Som om styrelsen inte ens kände till det. Minst sagt anmärkningsvärt med tanke på att allt annat var rena lekstugan i jämförelse. Nästan lika anmärkningsvärt som din snabba karriär, Alex...”

Mats berättade att han, under en tågrespa mellan Hamburg och München, pratat med en kvinna som visat sig komma från Sverige. Alex rörde inte en fena, fast hjärtat slog dubbelvolter. Hon hade berättat om sin bakgrund, varvid Mats dragit sig till minnes att Alex nämnt att han kom från samma ställe.

”Ni gick på gymnasiet ihop... och träffades i Hamburg. Du satt på ett café, med sällskap. Sen var det en annan sak...”

Han drog ut på orden, Alex hade svårt att avgöra om han hånlog eller bara såg aningen mer korkad ut än vanligt. Mats flyttade sig än närmre och sänkte volymen ett par snäpp.

”Hon nämnde att ni pratade ryska...”

Han tog ett halvt steg bakåt, sträckte på sig och rättade till bågarna medan ögonen smalnade av. Uttrycket blev med ens allvarligt och betydligt mer uppriktigt.

"Du har extern hjälp, det har att göra med falconprojektet och du jobbar för samma människor."

Han grabbade tag med sin hand kring Alex axel och klev runt så att han kom att stå snett bakom honom. Viskade med munnen nära örat, vällustigt, som om han just kört en kniv i honom och skulle till att vrida om.

"Du jobbar för främmande makt och du gör vad som helst för att det inte skall komma ut. Precis. Vad. Som. Helst."

Att vara spion är att alltid vara på sin vakt, att aldrig slappna av. Alex kunde sin Wennerström utan och innan. Avslöjandet var ständigt en blinkning bort, reservplaner en nödvändighet. Vilket han just nu önskade att han hade.

"Hur mycket?"

"Femtio miljoner, kalla det förtidspension om du så vill. Det är inte mer än rätt", sa Mats och lät som om han trodde på sina egna ord.

Alex förklarade att han omöjligt kunde få tag på sådana summor, ens i svenska kronor. Mats skrattade rått.

"Det är en droppe i havet för din uppdragsgivare", fnös han.

Dessutom fanns information undangömd, påstod han.

"En garanti för fortsatt överlevnad", fortsatte han.

Skitsnack, tänkte Alex.

Mats hade aldrig haft anledning att spara undan den typen av uppgifter, det var en riktigt usel efterhandskonstruktion. För övrigt var han för feg. Kontakterna med utländska säkerhetstjänster hade gjort honom styv i korken och omdömeslös.

***

Hans trötta fötter vilade tungt mot balkongräcket, Tower Bridge, därbakom Towner, lyste bärnstensgult genom den immiga ölsejdeln. Alex drog bort lite av vattenhinnan med fingrarna och följde kolsyre bubblornas väg mot den skummande ytan. Fuktade läpparna och kände humlebeskans uppfriskande strävhet mot tungan.

Skuggorna hade krympt i en rasande takt, drömmarna smält lika sakta men säkert som de glaciärer han skidade nerför när någon av hans miljardärsvänner bjudit med honom i sina helikopterförsedda lyxyachter. Marina var en befriande oas i en värld av dårar, den enda som på riktigt förstod honom. Att fortsätta träffa henne var snart omöjligt alldeles oavsett.

Han tog fram visitkortet och höll det i sina händer. Flexade, tummade och klämde. Ännu en bra bit från toppen upplevde han en vind han inte visste hur han skulle bemästra.

Att Mats var en gammal affärsbekant till FSB spelade naturligtvis ingen som helst roll. Att han ens verkade tro det var rena vansinnet, varken mer eller mindre. Att de skulle betala och lita på att han höll käften var givetvis uteslutet, det hade de näppeligen gjort ens om kravet varit rimligt. Deras lösning innehöll inga lösa trådar.

Om han inte varit så förbannat blödig hade Gunilla röjts undan på ett tidigt stadium och problemet aldrig uppstått.

Det var hög tid att morska upp sig.

Efter Hamburg hade det trålats på bred front, verkligt smaskiga uppgifter hade grävts upp ur dyn. Hårda fakta Gustave Kristiansen till varje pris ville dölja för omvärlden. Rättvisan kunde vara jävligt poetisk, ja till och med sublim i sin logiska brutalitet. Mats skulle snart bli varse om vem han bråkade med.

***

Gustave kände genast igen rösten när han ringde, han mindes Alex sedan tidigare och hade på sistone allt oftare sett honom figurera i massmedia. En *coming man* som prioriterades.

Alex höll som bäst på att avsluta en tre-rätters middag i en avskild del av restaurangen. Han lade ner besticken och gick rakt på sak, ignorerade Gustaves utsträckta hand och plockade upp fotografier tagna med dolda kameror på hotellrum i Filippinerna. De knivskarpa bilderna som mötte Gustaves oförberedda min var mycket explicita och gav inte minsta utrymme för tolkningar.

Barnen på de blanka färgkopiorna var unga, i flera fall *mycket* unga. Gustave hade bokstavligen tagits med byxorna nere. Av det falska och fjäskande smilet han hade med sig till mötet med Alex syntes inte längre minsta spår.

Underläppen sjönk och hans flackande blick vandrade från bilderna till Alex och tillbaka, som om han hoppades att de skulle försvinna bara han tittade bort. Aldrig hade han längtat så intensivt efter det liv som aldrig skulle komma åter.

"Sätt dig ner för helvete, håll käften och lyssna din... din... din..." röt Alex som för ovanlighetens skull inte fann nog vassa svordomar för att kategorisera kräket han hade framför sig, och som han skulle kunna strypa med sina bara händer.

"Hädanefter gör du som jag vill. Säger jag 'dansa' så dansar du, säger jag 'sitt' så sitter du", fortsatte han.

"Men hur har du..."

En skarp min var allt som behövdes.

"Vilket av orden 'håll' och 'käften' var det du inte fattade? Fråga bäst fan du vill, snokar du kommer de ut", sa han medan han rafsade ihop snusket.

Gustave lyssnade lydigt in varje stavelse när Alex redogjorde för vilka tjänster han ville ha utförda, samt hur det skulle gå till. Han sade inte ett knyst förrän Alex signalerat åt honom att det gick bra att prata.

"Herregud, jag kan inte... kan inte...", stammade han fram.

"För det första, din dumme fan, har du redan passerat så många gränser att ytterligare en varken gör till eller från", sa Alex.

Orden skar som en skalpell.

"Och för det andra blir du av med din psykologlegitimation, får skaka galler och löpa gatlopp i tv och tidningar om du inte gör som jag säger. Du kan ju fundera över hur populär du blir på kåken gosse, eller på vilket sätt den populariteten kommer att manifesteras sig."

Alex reste sig och avrundade sina hjärtlösa tirader med att uppmana Gustave att ta notan på sin firma.

"Testa oxfilén 'sexyboy7259'. Dyrt, men jävligt gott."

***

Mats anade en viss ansträngdhet när chefen uppenbarade sig i ögonvrån, samtidigt som han märkte att inloggningen spärrats. Han skulle omedelbart uppsöka företagsläkaren.

"Fråga mig inte varför, slumpmässigt drogtest eller nåt", sade hans chef med en axelryckning och hastade i väg.

Trots att han inte borde ha något att frukta, kände han ändå en liten klump i magen. En klump som växte våning för våning medan hissen tog honom allt närmre hyrläkarens mottagning, allra längst upp i huset. Han kunde ha vägrat, men det skulle

setts som misstänkt av arbetsgivaren. Och vad var egentligen det värsta som kunde hända?

Sköterskan log milt och välkomnande, om än en aning krampaktigt. Doktorn satt vid skrivbordet intill fönstret med en tjock pärm framför sig, den skarpa bordslampan reflekterade de vita arken i hans runda glasögon.

Med ett myndigt lugn förklarade han att besöket skulle klaras av snabbt och att det endast handlade om en rutinmässig kontroll av koncernens anställda som utfördes med jämna mellanrum. Att just Mats valts ut var en ren slump, försäkrade han.

"Nya rutiner, det är snart avklarat", sade doktorn och sneglade mot syster som efter urinprovstagningen ställt sig vid dragskåpet.

Mats sväljer hårt, hjärtat bultar våldsamt. Varje pulsslag smärtar, som om en stånghammare slag för slag försöker bryta igenom revbenens valv.

Doktorn lutar sig över bordsskivan och håller händerna så att fingrarna möts. Trummar dem lätt mot varandra, för att därefter landa dem i en spretig tornformation där pekfingertopparna nätt och jämnt nuddar hakskägget.

Ljuset som når ansiktet underifrån får ögonbrynen att likna horn. Mats andas allt tyngre, muskelkontrollen försämras betänkligt, marken skakar och skälver. Det snabbverkande men relativt milda nervgiftet som smetats på armstöden hade absorberats via handflatorna. Ett ögonlock rycker okontrollerat, tankar blixtrar förbi som stillbilder: *den misslyckade inloggningen, chefen som undvek honom, Alex...*

När monstret mitt emot skjuter ner sina tunna stålbågar och mönstrar honom, drabbas Mats av ett obehag han aldrig känt förut. En ringande ton skär som en sågklinga. Sneda. Gula. Tänder. Tunna, blodfattiga läppar som rör sig. Guppar upp och ner.

Dörren öppnas. Tavlan, med segelbåtar på ett lugnt hav, speglar två storvuxna män med vita rockar och bister uppsyn. En överklig feberdröm sänker sig. Fragment av meningar och enstaka värdeladdade ord ...*ter sig inte ha insikt i sin sjukdomsproblematik ...psykos, paranoid schizofreni*. De vita rockarna greppar och lyfter honom ur stolen, bär hans kraftlösa kropp mot utgången.

När de passerar det öppna kontorslandskapet ringer telefonen. Under samtalets gång växer vreden, och en liten del av hans viljestyrka kommer åter. Med saliv rinnande från mungiporna ses Mats släpas i väg av vad som lätt skulle kunna misstas för två mentalvårdare. Obegripliga haranger och gutturala läten är det sista hans forna arbetskamrater hör av honom.

I dörrspringan in till mottagningens mörka förrådsrum blänker ett nervöst flackande öga. Först när doktorn nickat att allt gått vägen, glider dörren varsamt upp. Medan han tar sig till det angränsande rummet för att låsa in en kopia av psykologens originalutlåtande, vågar sig Gustave ut i ljuset. Endast ett svagt poppande hörs när ampullen knäcks. Medan armstöden på besöksstolen rengörs, blandas innehållet spårlöst med plastmuggens gula vätska.

***

Gustave Kristiansen hade kontaktat Alex i samma stund som Mats bars ut, varpå Alex i sin tur ringt upp Mats och berättat om Gunilla. Enligt information som Alex erhållit hade Mats, efter den tågresan han orerat om, tagit in på hotell i München.

Han chansade på att Mats och Gunilla spenderat natten tillsammans. Dels stämde det med hans personlighet, sedan var det något med sättet han sagt det på som antydde att hon var ännu ett hack i den där förbannade bockens sänggavel.

Under det korta samtalet hade han berättat om könsbytet vilket Mats först vägrat tro på. Alex hade då frågat om tunna vita ärr där adamsäpplet suttit och på andra delar av kroppen och om lite för stora händer och fötter.

Chansningen tog skruv, för när Mats fått in i skallen att han tillbringat natten med en *man*, blev han fullkomligt skogstokig. Tajningen visade sig vara perfekt. En stund senare hade Alex ringt tillbaka till Gustave Kristiansen och berömt denne för sin insats. Alldeles särskilt uppskattades det där med att förse vakterna med vita rockar i *lugnande syfte*. Alex såg fram emot fortsatt samarbete.

Gustave hade blivit hans lydiga redskap, en tam råtta som dansade och satt ner på kommando. Som bet när den blev tillsagd. Hårt. Ett väl fungerande redskap som gjorde sitt jobb, en slägga han tänkte vara rädd om. Han önskade att fler kunde vara som Gustave.

Mats hade spelat i en liga han inte var mogen och var nu tvångsomhändertagen av psykiatri. Cheföverläkaren hade köpt Gustave Kristiansens bedömning rakt av. Patientens vilda protester underströk bara riktigheten i beslutet. Till på köpet hade han haft både amfetamin och bensodiazepiner i kroppen, dessutom hittades spår av kokain. Inte undra på att han var tokig.

***

Chefen för Säkerhetspolisen hade en månad kvar till pension. Han skulle njuta betydligt mer av den om han slapp fundera över obehagligheter bortom hans egen horisont, som kunde jaga i kapp honom och solka hans eftermäle. I hans jobb var den risken alltid överhängande.

En händelse stack ut lite extra, närmare bestämt det som internt och i en mycket snäv krets gick under benämningen *Alex-affären*. Ett visst illamående inställde sig

och kalla kårar kröp efter ryggen bara han tänkte på fanskapet. På avstånd och lite diskret hade han följt Alex stigande stjärna, noterat att han använt sina hållhakar väl. Som politiker skulle han kunna gå hur långt som helst.

Information hade nått honom om att en Edot-anställd med en central roll i nämnda affär, och som tidigare jobbat mot Säkerhetspolisens tekniska avdelning, intagits för psykiatrisk tvångsvård. Han kände väl till Mats och någon knarkare var han då rakt inte, knappast heller psyksjuk. Tydligen hade han *släpats* ut från sin arbetsplats, svamlade om konspirationer och högljutt anklagat Alex för att vara rysk spion. Ett fullkomligt befängt påstående.

Ryssarna var överhuvudtaget inte alls inblandade i den där bedrövliga historien. *Eller också var de det, på något sätt.*

När tankarna tog honom till denna helvetets innersta krets kändes det som att hjärtinfarkten skulle slå till när som helst.

Fanns det så mycket som ett ynka litet korn av sanning i det Mats yrat om så var han tvungen att täcka över skiten. Sopa den ännu längre in under mattan. Då, *särskilt då*, gällde det att till varje pris permanenta Mats tillstånd. Tog någon honom på allvar kunde det sluta hur illa som helst. Då var det viktigare än någonsin att hålla blodhundarna på avstånd.

***

Han kramade armstöden så hårt att naglarna borrar sig in i klädseln, och noterade samtidigt små rivmärken och extra slitage alldeles intill fingertopparna. Den spräckliga och rynkiga franska läderfåtöljen, med skuggor som dansade i eldstadens sken, bar vittnesbörd om frustration och svåra beslut.

Han öppnade kassaskåpet och tog fram det direktiv till vilket Alex akt refererade, samt den vidhängande bilagan -den innersta *matrjosjkan*. Dokument han genom de övertalningsmetoder han behärskade som rinnande vatten fått statsministern att underteckna. Han hade satt åt tumskruvarna och låtit förstå att information om statsministerns privata förehavanden gjorde sig bättre i slutna arkiv än i dagsljus.

I intetsägende och vaga ordalag målades bilden upp, att all övervakning av Alex utgjorde en risk och ett hot. Bilagan, som var desto mer avslöjande, avslutades med några varnande fraser om att Säkerhetspolisen kunde påverkas i en ogynnsam politisk riktning med minskade anslag om sanningen läckte ut.

Det löjets skimmer som riskerade att drabba verksamheten kunde på sikt äventyra organisationens hela existens. Mellan raderna kunde man även utläsa att inkompetensförklaringen i allra högsta grad också skulle stämpla honom personligen.

Att Edot fintat bort dem, han själv ända upp på läktaren, och fått organisationen att skydda export av övervakningsutrustning till diktaturstater och mördarregimer och kränkt svenska medborgare i tron att man värnat sin egen verksamhet, var inget han tänkte klä skott för ensam. Det var därför regeringschefens signatur nu satt på samtliga sidor, utifall statsministern skulle få för sig att kasta honom till vargarna.

Skulle det i framtiden dessutom visa sig att Alex verkligen var rysk spion så hade han som chef för Säkerhetspolisen begått ett misstag av historiska proportioner. Då skulle det knappast hjälpa att den dåvarande statsministern delade skulden. Han behövde helt enkelt sudda ut detaljerna, både ur arkivet och ur sitt eget minne.

Chefen för Säkerhetspolisen bläddrar igenom sidorna, och river till sist bort hela bilagan som han försiktigt placerar i brasan. Elden sprakar och knastrar, gnistor och

sotflagor yr, eldsflammorna skjuter upp och slukar till sist de krummande resterna av de hemliga handlingarna.

Små förkolnade fjärilstunna bitar stiger genom den murade skorstenen på en pelare av varm turbulent luft. Sjuk med bokstäver i olika nyanser av svart smulas sönder i allt mindre delar, röken skingras och sanningen med den.

Det lilla som återstod räckte för att hans efterträdare skulle förstå allvaret, inte minst med tanke på vilka som skrivit under. Skulle den ifrågasättas tänkte han skylla på minnesförlust, att han inte kom ihåg vad som låg bakom, att han trodde att det nog var på den dåvarande statsministerns initiativ, eller vad fan som helst.

Förhoppningsvis skulle en eventuell utredning leda in i en dimmig återvändsgränd.

***

